

Kinnitatud direktori käskkirjaga nr 1-2/2 31.08.2022

Õppenõukogu pr nr 5 30.08.2022

Hoolekogu protokoll nr 39 30.08.2022

Õpilasesinduse protokoll nr 13 30.08.2022

Tabivere Põhikooli õppekava

Alus: Vabariigi Valitsuse määrus 06.01.2011 nr 1

SISUKORD

ÜLDOSA	3
1.1 KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA, ÕPPE- JA KASVATUS-EESMÄRGID	3
1.1.1 Tabivere Põhikooli põhiväärtused	3
1.1.2 Põhihariduse alusväärtused.....	3
1.1.3 Põhikooli sihiseade	3
1.1.4 Pädevused	4
1.1.5 Õppimise ja kasvatuse käsitus	8
1.1.6 Õppekeskkond	9
1.1.7 I kooliastmes taotletavad pädevused	10
1.1.8 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes.....	10
1.1.9 II kooliastmes taotletavad pädevused	11
1.1.10 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes	11
1.1.11 III kooliastmes taotletavad pädevused.....	12
1.1.12 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes	12
1.2 Õppekorraldus	13
1.2.1 Õppekorralduse alused	13
1.2.2 Kohustuslikud ja valikõppeained	13
1.2.3 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine.....	14
1.2.4 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati.....	15
1.2.5 Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted.....	15
1.2.6 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted.....	16
1.2.7 Lõimingu põhimõtted	17
1.3 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	17
1.4 III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord	19
1.5 Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus.....	21
1.5.1 Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk ja põhimõtted.....	21
1.5.2 Kasutatav hindesüsteem	21
1.5.3 Järelevastamise korraldus	23
1.5.4 Kokkuvõttev hindamine	23
1.5.5 Käitumise ja hoolsuse hindamine	24
1.5.6 Õpilase täiendavale õppetööle jätmine	25
1.5.7 Järgmisse klassi üleviimine	25
1.5.8 Põhikooli lõpetamine	26
1.5.9 Hinde ja hinnangu vaidlustamine	26
1.5.10 Põhikoolis läbi viidavad tasemetööd, arvestused ja eksamid.....	26
1.6 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord.....	26
Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendatav tugi.....	27
Tõhustatud toe ja eritoe rakendamine haridusliku erivajadusega õpilasele	27
1.7 Karjääriõppe, karjääriinfo ja nõustamise korraldamine	28
1.8 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	28
1.9 Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	28
1.10 KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD.....	29

ÜLDOSA

1.1 KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA, ÕPPE- JA KASVATUS-EESMÄRGID

1.1.1 Tabivere Põhikooli põhiväärtused

Ühtekuuluvustunne – see tähendab koostööd kõigi huvipooltega, tugevat meie-kooli tunnet ning üksteise tunnete, arvamuste ja heaoluga arvestamist.

Loovus ja tarkus – see tähendab valmisolekut uuteks väljakutseteks, mitmekesiste lahenduste leidmist ning tarkuse arendamist läbi loovuse.

Areng – see tähendab õppimist igal tasandil, jätkusuutlikku ja kvaliteetset haridust.

Traditsioonid – see tähendab kodukoha loodus- ja kultuuripärandi austamist ning arendamist

1.1.2 Põhihariduse alusväärtused

(1)Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Põhikool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2)Põhikool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimimise aluseks.

(3)Riiklikus õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad „Eesti Vabariigi põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldnimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4)Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiseväärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

1.1.3 Põhikooli sihiseade

(1)Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2)Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3)Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(4)Põhikool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(5)Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(6)Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(7)Tabivere Põhikool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse kooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele ja kohalikule loodus- ja kultuuripärandile.

1.1.4 Pädevused

(1)Pädevus on teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

(2)Eristatakse üldpädevusi, valdkonnapädevusi ja kooliastmetes taotletavaid pädevusi.

(3)Üldpädevused on ainevaldkondade ja õppeainete ülesed pädevused, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

(4)Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Kultuuri- ja väärtuspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) rahvusvahelised projektid;
- 2) multikultuursuse väärtustamine (nt rahvusvahelised õpilasvahetused, külalised, kultuuri ja teemapäevad);
- 3)pidulike sündmuste ja aktuste korraldamine riiklike ja kooliga seotud tähtpäevade tähistamiseks (nt emakeele päev);
- 4) õpilaste tunnustamine kooli kodulehel, kohalikus ajalehes, tunnustamine “aasta tegija” tiitliga;
- 5) kooli „Väärtuskasvatuse kava“ järgmine;
- 6) tunniväliste ühisürituste, õppekäikude ja ettevõtmiste korraldamine, kaasates lapsevanemaid ja külalisesinejaid;
- 7) koolikontsertide ja näituste korraldamine;
- 8) õpilastel on võimalus osaleda erinevates koorides (mudilaskoor, lastekoor ja noortekoor)ja rahvatantsurühmades, esineda kontsertidel, laulu- ja tantsupeol;
- 9) kooliruumide teemakohane kaunistamine erinevate tähtpäevade puhul;

10) teatrikülastuste korraldamine.

(2) sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

Sotsiaalset- ja kodanikupädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) aktiivne ja vastutustundlik osalemine koolielus;
- 2) vastutustunde kujundamine kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise teel;
- 3) kodukorrast kinnipidamine kogu koolipere poolt;
- 4) õpilased oskavad ja tahavad osaleda ajurünnakutes, aruteludes, oma klassi ja kooli puudutavate otsuste ettevalmistamises;
- 5) õppeprotsessi avalik kavandamine st õpilased teavad õppeperioodi alguses, mida eesoleval perioodil õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ja millised on hindamiskriteeriumid;
- 6) õppeprotsessis pööratakse tähelepanu koostööoskuse arendamisele;
- 7) aktiivne osalemine õpilasüritustel ja -võistlustel, nende korraldamine õpilaste endi poolt;
- 8) õpilasesinduse valimine ja selle tegevuses osalemine;
- 9) tagasisideküsitluste läbiviimine;
- 10) ühistegevuste korraldamine koostöös teiste haridusasutustega Tartumaal ja Tartu vallas;
- 11) õppeaasta ava- ja lõpuaktuse ning Vabariigi aastapäeva aktuste korraldamine;
- 12) rahvakalendri tähtpäevade väärtustamine ja tähistamine;
- 13) emakeelepäeva tähistamine;
- 14) teatrikülastuste korraldamine;
- 15) evakuatsiooniõppuste läbiviimine;
- 16) KEAT loengud;
- 17) KIVA programmis osalemine 1.-9. klass;
- 18) erinevate õppekäikude korraldamine;
- 19) Tagasi kooli raames ja õpetajate päeval pakutakse võimalust anda tunde kooli vilistlastel, lastevanematel ja teistel asjast huvitatutel;
- 20) Lahtiste uste nädal – lapsevanemad saavad külastada tunde.

(3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

Enesemääratluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) rahuloluküsitluste, eneseanalüüside ja arenguestluste läbiviimine;
- 2) tugispetsialistide kaasamine õppeprotsessi;
- 3) puu- ja juurviljaprogrammis osalemine;
- 4) spordi- ja liikumispäevade korraldamine;
- 5) klassijuhatajad ja tugispetsialistid nõustavad õpilasi ja nende vanemaid.

(4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme

lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituaga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

Õpipädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) erinevate õpikeskkondade kasutamine;
- 2) õpilase teadlikkuse suurendamine oma õpistiilist;
- 3) õpioskuste arengu teadlik toetamine ja suunamine teemakuude kaudu;
- 4) koolisiseste õpilasvõistluste korraldamine;
- 5) võimalus osaleda erinevates huviringides;
- 6) rahvusvaheliste projektide käivitamine ja elluviimine;
- 7) E-kooli, Õpiveebi ja teiste e-keskkondade kasutamine;
- 8) Tagasi kooli raames ja õpetajate päeval külalisesinejate tundide läbiviimine;
- 9) arenguveestluste läbiviimine.

(5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

Suhtluspädevust kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) omaloomingukonkursside korraldamine ja neis osalemine;
- 2) etluskonkurssidel osalemine;
- 3) õpilaste esinemine kooli üritustel ja aktustel ning väljaspool kooli;
- 4) korrektse keelekasutuse järgimine ainetundides ja tunnivälises tegevuses, omaloomingutöodes, stendidel, kooli kodulehel ja dokumentatsioonis;
- 5) teabetekstis sisalduva info leidmine ja tõlgendamine;
- 6) emakeelepäeva tähistamine;
- 7) konstruktiivse kirjaliku ja suulise tagasiside oskuse kujundamine;
- 8) võimalus osaleda erinevates huviringides;
- 9) rahvusvaheliste projektide käivitamine ja neis osalemine;
- 10) õpilasvõistluste korraldamine ja neis osalemine;
- 11) etteasted kooli jõulupidudel;
- 12) aktiivsete vahetundide korraldamine;
- 13) heategevuslaadal osalemine müüja ja/või ostjana;
- 14) osa võtmine jõulueelsest heategevusüritusest.

(6) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

Matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus kujundatakse lisaks õppetööle järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) osalemine programmeerimise ringides;
- 2) õpilasvõistlustel osalemine (pranglimine, kanguru jne);
- 3) õppekäikude korraldamine erinevatesse looduskeskustesse (RMK) ja muuseumidesse; 4) õppetundide läbiviimine väljaspool klassiruumi ja õppe seostamine praktilise eluga;
- 5) võimalus osaleda Tartu Ülikooli teaduskoolides;

- 6) kõikides ainetes pööratakse tähelepanu õppeaines sisemiste seoste ja põhjuste nägemisele ja esiletoomisele;
- 7) keskkonnateemalised kampaaniad ja üritused (nt koristuspäev, taarakogumine, paberi korjamine).

(7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

Ettevõtlikkuspädevus kujundatakse lisaks õppetöele järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) heategevuslaadade jms projektide korraldamine;
- 2) õpilasesinduse ürituste korraldamine;
- 3) õpilased teevad õpilasesinduse kaudu ettepanekuid koolitöö korraldamiseks;
- 4) arenguveestluste läbiviimine;
- 5) erinevate õpilasürituste korraldamine, kus organiseerijaks on õpilased ise;
- 6) klassiõhtute ja -hommikute korraldamine;
- 7) aktiivsete vahetundide läbiviimine;
- 8) koolisiseste õpilasvõistluste korraldamine;
- 9) karjääriõppeprogrammi läbiviimine klassijuhatajatundide raames;
- 10) kohalike ettevõtete külastamine.

(8) digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Digipädevus kujundatakse lisaks õppetöele järgmiste ülekooliliste tegevuste kaudu:

- 1) E-kooli, e-posti kasutamine;
- 2) turvalise interneti päeva tähistamine;
- 3) erinevate rakenduste kasutamine õppetöös;
- 4) arvutiõpetus integreeritud aineõpetusega;
- 5) digitaalsete vahendite kasutamine ürituste läbiviimisel;
- 6) igal õpilasel on personaalne kasutajakonto kooli arvutivõrgus;
- 7) koolis on vabalt kasutatav Wifi võrk;
- 8) õpilasküsitluste läbiviimine;
- 9) õpilased osalevad erinevates rahvusvahelistes projektides.

(5) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

(6) Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

1.1.5 Õppimise ja kasvatuse käsitlus

(1)Õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

(2)Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õppekeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasti ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

(3)Õppekavas mõistetakse õpetamist kui õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(4)Õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(5)Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäihte individuaalsust.

(6)Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.

(7)Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.

1.1.6 Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist, milleks on koolis ka rakendatud KIVA programm;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas konstruktiivsele kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamisprotsessis ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu, lähtudes rahvusliku, rassilise, soolise ja muudel alustel võrdse kohtlemise põhimõtetest ning soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õppetegevus toimub ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

1.1.7 I kooliastmes taotletavad pädevused

(1) Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada;
- 10) oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- 11) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- 12) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- 13) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- 14) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- 15) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- 16) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

1.1.8 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- 1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- 2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- 3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- 4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- 5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- 6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

1.1.9 II kooliastmes taotletavad pädevused

(1) Teise kooliastme lõpus õpilane:

- (1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- (2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- (3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- (4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- (5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- (6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- (7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- (8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoscuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- (9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- (10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- (11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- (12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- (13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- (14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- (15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

1.1.10 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu.

Teises kooliastmes keskendutakse:

- (1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- (2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- (3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- (4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2)Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

1.1.11 III kooliastmes taotletavad pädevused

(1)Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

1.1.12 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

(1)Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

1.2 Õppekorraldus

1.2.1 Õppekorralduse alused

(1) Õppe- ja kasvatuskorralduse põhivorm on õppetund.

(2) Ainealaste teadmiste- oskuste kinnistamiseks, läbivate teemade käsitlemiseks ja üldpädevuste kujundamiseks kasutatakse lisaks järgmisi õppevorme:

- 1) individuaalõpe;
- 2) konsultatsioonid;
- 3) õppeekskursioonid ja õppekäigud;
- 4) aktused;
- 5) spordipäevad;
- 6) loengud;
- 7) projektiõpe;
- 8) e-õpe (distsantsõpe)

(3) Kooli õppetöö toimub päevases õppevormis. Enamus õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, osade õppeainete õpetamine võib toimuda ka teatud ajal õppeaastas.

(4) Kooli õppeaasta arvestusühikud on õppetund, õppepäev, õppenädal, trimester, õppeaasta. Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase nädalakoormus õppetundides on määratud tunnijaotusplaanis, mis lähtub riiklikust õppekavast ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest. Õppeaastas on kokku vähemalt 175 õppepäeva. Lõpuklassis on õppeveerandites kokku vähemalt 185 õppepäeva. Lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel tööpäeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksami toimumise päev ja sellele eelnevad kaks päeva arvatakse õppepäevade hulka.

(5) Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning õppekäikudeks vajalik aeg fikseeritakse õpetaja töökavas.

(6) Teatud õppetundideks jagunevad klassi õpilased rühmadesse:

- 1) poisid ja tüdrukud kehalise kasvatus tundideks alates 4. klassist;
- 2) tehnoloogiaõpetuse ja käsitöö tundideks alates 4. klassist;
- 3) õpperühmad võivad koosneda erinevate klasside õpilastest.

(7) Vajadusel võib moodustada liitklasse, väikeklasse, õpiraskustega õpilaste klasse. Õpiraskustega õpilaste klassis võib vähendada või asendada õpitulemusi võrreldes Põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud taotletavate õpitulemustega. Väikeklassis või ühele õpilasele keskendatud õppe puhul võib muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused võrreldes Põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud taotletavate õpitulemustega ning vähendada õppekoormust, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

1.2.2 Kohustuslikud ja valikõppeained

(1) Kohustuslikud ja valikained kajastuvad tunnijaotusplaanis, mille koostamisel on lähtutud riiklikust õppekavast.

(2) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel;
- 3) matemaatika: matemaatika;
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;

- 5) sotsiaalsed: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- 6) kunstained: muusika, kunst;
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.

(3)A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt alates 3. klassist.

(4)B-võõrkeelena õpitakse vene keelt alates 6. klassist.

1.2.3 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine

(1)Liikluskasvatus on kooli õppe- ja kasvatustegevuse kohustuslik osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks.

(2)Põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse kodu-ümbruse liikluskeskkonnast.

(3)Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

(4)Liikluskasvatuse eesmärgiks on laste ettevalmistamine ohutuks ja kaasliiklejaid arvestavaks liiklemiseks. Õpilasel peaksid välja kujunema ohutu liiklemise harjumused. Lapse teadmised ja oskused peaksid toetama lapse enda ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust erinevates liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

(5)Liikluskasvatus toimub aineõpetaja töökavas määratletud teemade kaudu, mida käsitletakse integreerituna ainetundides.

(6)Liikluskasvatus lähtub järgmistest põhimõtetest:

- 1) 1.–3. klass õpib liiklusõpetust Maanteeametis välja töötatud materjalide abil;
- 2) 4. klass ja 3. klassist õpilased, kes on eksamipäeva seisuga 10-aastased, saavad võimaluse osaleda jalgratturi koolituse (jalgrattaluba peab olema 10–15aastastel);
- 3) soovijatel on võimalus sooritada eksam jalgratturi juhiloa saamiseks. Juhiloa saamiseks vajalikku õpet ja eksami korraldust koordineerib huvijuht koostöös autokooli õpetajaga.

1.2.4 Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati

Aine	1.	2.	3.	I ka	4.	5.	6.	II ka	7.	8.	9.	III ka
Eesti keel	6	7	6*	19	5	3	3	11	2	2	2	6
Kirjandus						3	2	5	2	2	2	6
A-võõrkeel			4	4	4	4	3	11	3	3	3	9
B-võõrkeel							3	3	3	3	3	9
Matemaatika	4	4	4	12	5	5	5	15	5	4	5	14
Loodusõpetus	1	1	1	3	2*	2	3	7	2			2
Geograafia									1	2	2	5
Bioloogia									1	2	2	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2*	2	4
Ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
Inimeseõpetus		1	1	2		2*	1	3	1	1		2
Ühiskonnaõpetus							2*	2			1	1
Muusika	2	2	2	6	2	1	1	4	1	1	1	3
Kunst	1	1	2	4	1	1	1	3	1	1	1	3
Tööõpetus	2	2	1	5								
Käsitöö ja kodundus; tehnoloogiaõpetus					2	2	2	6	2	2	1	5
Kehaline kasvatus	3	3	3	9	3	3	2	8	2	2	2	6
Pärandilugu									1*			1
Karjääriõpetus											1*	1
Uurimistöö alused										1*		
Valikaine	1	1	1	3	1			1				
KOKKU	20	22	25		25	27	30		29	32	32	
Maksimaalne nädalakoormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

Tärniga märgitud ained on vastavas klassis lõimitud informaatikaga, sellest ka suurem tundide arv võrreldes riikliku õppekavaga. 9. klassis on vähendatud ühiskonnaõpetuse tundide arvu, selle tõttu on suurendatud matemaatika tundide arvu, et paremini saavutada matemaatika ainekavas ettenähtud õpitulemusi.

1.2.5 Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

(1)Kool võimaldab õpilastele õppe järgmistes kooli poolt kehtestatud valikainetes: peotants, robotika, õpiabi ühe trimestri vältel igal aastal 1.-3. klassis, 4. klassis liikumisõpetus, informaatika lõimitud ainetundidega 3.–8. klass üks tund nädalas (3. klass eesti keel, 4. klass loodusõpetus, 5. klass inimeseõpetus, 6. klass ühiskonnaõpetus, 7. klass pärandilugu, 8. klass loodusained, 8. klassis uurimistöö alused, karjääriõpetus 9. klassis.

(2)B-võõrkeeleks alates 1.09.2013 vene keel.

(3) 3. klassi kevadel valib õpilane koos perega käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainerühma, esitades kirjalikult täidetuna vastava küsitluslehe.

1.2.6 Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

(2)Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(3)Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- 2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineüleseid, klassidevahelisi ja ülekoollisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- 3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- 4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- 5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(4)Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- 1) **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- 2) **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- 3) **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- 4) **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- 5) **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- 6) **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutama oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- 7) **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;
- 8) **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

1.2.7 Lõimingu põhimõtted

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab põhikool õpet ja kujundab õppekeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(2) Lõimingu saavutamine on täpsemalt kavandatud iga aineõpetaja töökavas (lõiming ainete vahel, lõiming läbivate teemade või üldpädevustega).

(3) Lõimingu saavutamine toimub iga trimestri lõpus toimuvate projektinädalate kaudu. Projektinädala teemad täpsustatakse iga õppeaasta algusel kooli üldtööplaanis.

1.3 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

(1) Kool kavandab ja viib läbi järgmisi projekte:

- 1) õppe-eesmärgilised projektid – ainekesksed ja ainetevahelised projektid, õppekäigud, muuseumikülastused jms.
- 2) klassidevahelised projektid – õppeaasta algul kavandatud mitme klassi ühisüritused (nt lektorid klassijuhatajatundides, nõustamiskeskuste külastamine, ühised ekskursioonid, õppe-eesmärgilised väljasõidud ja teatrikülastused);
- 3) ülekoolilised projektid – traditsioonilised ülekoolilised üritused, mida viiakse läbi projektidena (ainenädalad jne);
- 4) ülekoolilised ja koolidevahelised projekte kavandatakse iga õppeaasta algul kooli üldtööplaanis koostamisel. Õppe-eesmärgilised projektid planeeritakse aineõpetajate töökavades arvestades järgmist tabelit:

Igal klassil on igal õppeaastal vähemalt 2 õppekäiku, ühel õppekäigul soovitavalt kaks objekti. Õppekavaga seotud õppekäigud toimuvad trimestrite lõpunädalatel.

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Palamuse muuseum, Elistvere loomapark, Eesti Põllumajandusmuuseum, Loodusmuuseum, Mänguasjamuuseum, AHHA ja Aura veekeskus, Lottemaa, kohalikud ettevõtted, asutused.	Jääaja Keskus, Eesti Põllumajandusmuuseum, Loodusmuuseum, Mänguasjamuuseum- film (6. klass), Tähetorn- 4. klass, Spordimuuseum ja Muinasmuuseum (6. kl), AHHA ja Aura, Tartus ja maakonnas asuvad ettevõtted ja asutused.	Eesti Rahva Muuseum - 7. kl. pärandilugu; Lauupeo muuseum, Tervishoiumuuseum, Jääaja Keskus, Botaanikaaed ja Tartu Loodusmaja - 8. kl, AHHA, Tartus ja maakonnas asuvad ettevõtted ja asutused.

Kontserdid/ Teatrid/ Võistlused/ Näitused

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
1 kord aastas kino või teatrikülastus – selle põhjal loob õpilane pildi, jutu või luuletuse.	1 kord aastas noorsooteemalise kino või teatrietenduse külastus; 1 kord kooliastmes kontserdi külastus; 1 kord kooliastmes kunstinäitus, mille põhjal koostab essee; 1 kord kooliastmes osaleb terviseüritusel.	7.–8. klassi õpilane 1 kord aastas noorsoo või muusikalavastuse külastamine, 1 kord kooliastme jooksul ühe spordivõistluse külastus; 9. klassi õpilane külastab etendust või kino, mis kajastab ühiskonna- ja noortetemaatikat.

Arvustused = retsensioonid

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kirja- ja kunstitööd kino ja teatrietenduste kohta	Kunstinäituse külastamise põhjal essee. Kino- või teatrietenduse kohta retsensioon, 5.–6. klassis sisukokkuvõte, ka inglise keeles.	Kino- või teatrietenduse kohta retsensioon või sisukokkuvõte, ka inglise keeles.

Referaadid

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Loodusõpetus Inimeseõpetus	Loodusõpetus Inimeseõpetus Ajalugu Muusikaõpetus	Inimeseõpetus Loodusained Matemaatika Kunstiõpetus

Esseed

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Eesti keel	Eesti keel ja kirjandus Ühiskonnaõpetus	Eesti keel ja kirjandus Ajalugu Ühiskonnaõpetus Võõrkeeled Muusikaõpetus

Õppeainete integreerimine informaatikaga

1. klass	Ipadid eesti keeles, matemaatikas, loodusõpetuses
2. klass	Eesti keel
3. klass	Eesti keel
4. klass	Loodusõpetus
5. klass	Eesti keel/ inimeseõpetus
6. klass	Ühiskonnaõpetus/ eesti keel
7. klass	Pärandilugu
8. klass	Loodusained
9. klass	Karjääriõpetus

1.4 III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

1) Õppeaineid lõimiv või läbivatest teemadest lähtuv loovtöö (uurimus, projekt, kunsti- või muusikateos vms) koostatakse 8. klassis.

2) Tabivere Põhikoolis on loovtöö eesmärgiks:

- 1) arendada õpilastes loovust ning oskust rakendada oma oskuseid ja teadmisi erinevate praktiliste väljundite kaudu;
- 2) muuta kooli ja koolielu omanäoliseks.

3) Loovtöök võib olla uurimistöö, projekt, kunstitöö, heliteos, õppevahend või muu taoline töö.

1) Uurimistöö on protsess, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimistöö kirjalik aruanne koosneb järgmistest osadest: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö põhiosa (materjal ja meetodika, tulemused, arutelu ja järeldused), kokkuvõte, kasutatud kirjanduse loetelu, lisad (vajadusel).

2) Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest jne. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti temast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.

3) Loovtöö muusikateose või kunstitööna on omaloominguline, kätkeb endas uudseid ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav.

4) Kunsti-, muusika- ja projektitöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku aruande, mis koosneb järgmistest osadest: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö käigu kirjeldus, kokkuvõte, kasutatud kirjandus. Kirjalik aruanne vormistatakse arvutil vastavalt kirjalike tööde vormistamise juhendile.

4) Tabivere Põhikoolis on loovtöö 8. klassi õppekava osa. Õpilased võivad teha loovtööd individuaalselt või kuni neljaliikmelises rühmas. Rühma korral peab olema eristatav iga õpilase panus.

5) Igal õppeaastal kinnitab direktor:

- 1) loovtööde üldise korralduse koordineerija;
  - 2) loovtööde juhendajad, kes on üldjuhul oma kooli õpetajad, kaasjuhendaja võib olla väljastpoolt kooli;
  - 3) hindamiskomisjonid.
- 6) Loovtöö juhendaja:
- 1) aitab õpilast tegevusplaani koostamisel;
  - 2) täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
  - 3) annab suuniseid info leidmisel;
  - 4) jälgib ajakava täitmist;
  - 5) nõustab õpilast loovtöö tegemise käigus;
  - 6) jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistuslikele nõuetele;
  - 7) nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks.
- 7) Loovtöö ajakava arutatakse läbi õppenõukogus ja kinnitatakse augustis järgmiseks õppeaastaks.
- 8) Loovtööd esitleb õpilane suulise ettekandena, mille näitlikustamiseks kasutatakse stendi (postrit), esitlust (Powerpoint) või audiovisuaalseid vahendeid. Mitme autori puhul osalevad loovtöö esitlusel kõik rühma liikmed.
- 9) Loovtöö esitlus võib toimuda koolis ka ürituse või ainenädala raames, kokkuleppel hindamiskomisjoniga ka väljaspool kooli.
- 10) Loovtöö esitlemisel õpilane:
- 1) selgitab töö eesmärgi;
  - 2) tutvustab läbiviidud tegevusi;
  - 3) esitab töö kokkuvõtte.
- 11) Hindamiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja, annab loovtööle ja selle esitlemisele hinnangu (arvestatud või mittearvestatud). Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle.
- 12) Hinnang antakse neljas valdkonnas, mis positiivse üldhinnangu saamiseks peavad olema kõik arvestatud.
- 1) loovtöö sisu (vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendamine, terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunsti- ja muusikatöö puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust);
  - 2) loovtöö protsess (õpilase algatusvõime ja initsiatiiv loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus);
  - 3) loovtöö vormistamine (teksti, jooniste ja tabelite korrektne vormistamine, viitamine);
  - 4) loovtöö esitlemine (esitluse ülesehitus ja näitlikustamine, kontakt kuulajatega).
- 13) Kui loovtöö hinnang on mittearvestatud, siis tuleb loovtöö uuesti sooritada hiljemalt 20. juuniks.
- 14) Loovtöö hinnang vormistatakse protokollis. E-kooli kannab märke loovtöö sooritamise ja teema kohta loovtöö juhendaja.

1.5 Õpilase arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus

1.5.1 Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk ja põhimõtted

- (1) Tabivere Põhikooli hindamise korraldus lähtub Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest (Vastu võetud 09.06.2010) ja Põhikooli riiklikust õppekavast (Vastu võetud 06.01.2011 nr 1).
- (2) Õpitudemuste hindamine on osa õppe- ja kasvatusprotsessist. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatud riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli või individuaalse õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.
- (3) Hindamise eesmärk on:
  - 1) toetada õpilase arengut;
  - 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
  - 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
  - 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
  - 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
  - 6) anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- (4) Põhikoolis võib õpilase hindamisel kasutada kirjeldavat sõnalist hinnangut, millel puudub numbriline ekvivalent. Ainult kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine Tabivere Põhikoolis on 1. klassis I trimestril ja 3. klassi A-võõrkeeles I trimestril. Õpilase koolist lahkumisel tuleb jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimisel, teisendada numbrilisteks.
- (5) Kirjeldavad sõnalised hinnangud, mis annavad õpilasele ja lapsevanemale tagasisidet õppeprotsessist, märgitakse eKoolis sümboliga #. Kirjeldavad sõnalised hinnangud lisatakse igale numbrilisele hindele, k.a. trimestri ja aastahinnete.
- (6) Trimestri algul teeb vastava aine õpetaja õpilastele teatavaks trimestri jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korralduse ja planeeritavad üritused.
- (7) Õpilasel on õigus saada aineõpetajalt teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindele ja hinnangule.
- (8) Trimestri õpitudemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult õpilastega ja kantakse kontrolltööde graafikusse eKoolis viis päeva enne kontrolltöö toimumist.
- (9) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, võrreldes õpilase ainealaseid teadmisi tema õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitudemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- (10) Kui õpilasele on koostatud individuaalne õppekava, arvestatakse hindamisel individuaalses õppekavas sätestatud erisusi.

1.5.2 Kasutatav hindedüsteem

- (1) Hindamisel kasutatakse numbrilist hindamist ja kujundavat hindamist.

(2) Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevusi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edasiseks arengut toetavaks tegevuseks.

(3) Õppetunni või muu tegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil suulist või kirjalikku tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(4) Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

(5) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

(6) Arenguestlustel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised, oskused). Arenguestlus võimaldab tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlustel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluste oluline osa on õpilase enesehindamine.

(7) Kujundava hindamise meetodid valib aineõpetaja. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

(8) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

(9) Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse alates 1. klassi II trimestrist ja 3. klassi A-võõrkeeles alates II trimestrist numbriliselt viiepallisüsteemis järgmiselt:

- 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegaga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

5) hindegaga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(10) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

(11) Tegemata töö märgistus (ka õpilase puudumise korral) eKoolis on X (vastab hinde väärtusele „1“), mis järelevastamise korral muudetakse vastavaks hindeks või sõnaliseks tagasisideks (#).

(12) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib vastavat suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga "nõrk".

1.5.3 Järelevastamise korraldus

(1) Kui suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegaga „puudulik“ või „nõrk“ või on tähistatud märgiga X, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks kahe tööädala jooksul pärast hinde kandmist e-kooli või õpilase naasmist õppetöele.

(2) Kui tegemata töö (tähistatud märgiga X) ei ole tähtjaks järele vastatud, muudab õpetaja selle hindeks „nõrk“ („1“).

(3) Järelevastamise korra ja aja teeb aineõpetaja õpilastele teatavaks õppeaasta algul ja täpsustab (vajadusel korrigeerib) teiste trimestrite alguses.

1.5.4 Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hinne on õppeaine trimestri- ja aastahinne.

(2) Trimestrihinne pannakse välja veerandi lõpul (2 päeva enne trimestri lõppu) trimestri jooksul saadud hinnete alusel. Trimestri jooksul peab olema õpilasele antud vähemalt kolm numbrilist või sõnalist tagasisidet ekoolis. Kokkuvõttev hinne ei pea olema perioodi jooksul saadud hinnete aritmeetiline keskmine. Aastahinne pannakse välja antud õppeaasta jooksul saadud trimestrihinnete alusel 2 päeva enne õppeperioodi lõppu.

(3) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöele.

(4) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik“ („2“) või „nõrk“ („1“) või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(5) Õppeaine aastahinne pannakse välja trimestrihinnete alusel.

(6) Kui õpilane jäetakse täiendavale õppetöele, pannakse õppeaine aastahinne välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(7) Kui õppeaine trimestrihinne on jäänud välja panemata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde väljapanekul vastava trimestri vältel omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk“ („1“).

(8) Kool teavitab õpilast ja lapsevanemat õpilase kokkuvõtivatest hinnetest, käitumisest ja hoolsusest klassitunnistuse kaudu ja eKooli kaudu. Klassitunnistus väljastatakse 1.–4. klassi õpilastele iga trimestri lõpul ja teistes klassides õppeaasta lõpul. 5.–9. klassi õpilastele väljastatakse I ja II trimestri lõpus hinnetelett koos märkuste ja kiitustega.

1.5.5 Käitumise ja hoolsuse hindamine

(1) Käitumist ja hoolsust hindab klassijuhataja iga trimestri lõpus aineõpetajatelt saadud kirjaliku tagasiside põhjal. Õppeaasta lõpus pannakse aastahinne.

(2) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppe-ülesannetes: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.

(3) Käitumist ja hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.

(4) Käitumise hindamine:

1) Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt.

2) Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.

3) Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.

4) Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid ega allu õpetajate nõudmistele ning kes ei järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme.

5) Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka üksiku õigusvastase teo eest.

(5) Hoolsuse hindamine:

1) Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetes alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatu lõpuni. Õpilasel on tunnis olemas vajalikud õppevahendid, hhoiab korras oma koolis kasutatavaid vahendeid, tarvikuid, tema töökoht on korras.

2) Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetes kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õpiülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.

3) Hoolsushindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õpiülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel nende täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.

4) Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õpiülesannetes lohakalt ja vastutustundetult.

(6) Õpilane viiakse üle järgmisse klassi, olenemata käitumise ja hoolsuse aastahindest.

1.5.6 Õpilase täiendavale õppetööle jätmine

- (1) Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu.
- (2) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- (3) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid vähemalt viiel tööpäeval.
- (4) Täiendav õppetöö toimub aineõpetaja koostatud kava järgi.
- (5) Täiendava õppetöö tulemusi kontrollib ja hindab aineõpetaja.
- (6) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“. Pärandiloo valikaines määratakse täiendav õppetöö iga puuduliku trimestri hinde korral.
- (7) Täiendava õppetöö tulemusi arvestatakse õpilasele aastahinde väljapanekul.
- (8) Täiendav õppetöö lõpetatakse reeglina 20. juuniks, erandina 30. augustiks.

1.5.7 Järgmise klassi üleviimine

- (1) Õpilase järgmise klassi üleviimise otsustab õppenõukogu.
- (2) Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse üle järgmise klassi enne õppeperioodi lõppu.
- (3) Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 30. augustiks, reeglina 22. juuniks.
- (4) Õpilane, kellele on koostatud individuaalne õppekava, viiakse üle järgmise klassi vastavalt erisustele, mis on näidatud individuaalses õppekavas.
- (5) Kui õpilasele ei ole võimalik välja panna rahuldavat aastahinnet, võib õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines pandud välja aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
- (6) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

1.5.8 Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“, kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatika eksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

1.5.9 Hinde ja hinnangu vaidlustamine

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid ja sõnalisi hinnanguid vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teada saamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega.

(2) Hinde või sõnalise hinnangu vaidlustamise korral teeb kooli direktor otsuse ja teavitab sellest taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

1.5.10 Põhikoolis läbi viidavad tasemetööd, arvestused ja eksamid

(1) Kool viib läbi haridus- ja teadusministri poolt kehtestatud tasemetöid ja eksameid.

1.6 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

(1) Õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamiseks ja õpilasele vajaliku toe pakkumiseks loob võimalused kooli pidaja ning selle korraldab direktor.

(2) Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kelle ülesanne on korraldada koolisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

(4) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

(5) Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset

lisajuhendamist, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas.

(6) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena.

(7) Õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile. Direktor määrab koolis isiku, kes vastutab selle kaardi täitmise eest.

(8) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(9) Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

(10) Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

(11) Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel rakendatav tugi

(1) Koolivälise nõustamismeeskonna soovituse kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele tõhustatud tuge või erituge, terviseseisundist tulenevat koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines, soovitab lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest.

Tõhustatud toe ja eritoe rakendamine haridusliku erivajadusega õpilasele

(1) Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu terviseseisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

- 1) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;
- 2) pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;
- 3) pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;
- 4) õpet eriklassis.

(2) Erituge rakendatakse õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelepuudest või liitpuudest vajab:

1) puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga;

2) osaaajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

(3) Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on kooli direktoril ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijal õigus töödelda hariduse infosüsteemi teise kooli või lasteasutuse ja koolivälise nõustamismeeskonna kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ning tuge saavale õpilasele rakendatud tõhustatud toe ja eritoe kohta, kuid üksnes mahus ja ulatuses, mis on vajalik tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks.

1.7 Karjääriõppe, karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

(1) Põhikoolis korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimise võimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse valikaine tund 9. klassis – karjääriõpetus (ainekava lisas). Lisaks on võimalik saada tasuta nõustamist Tartumaa Rajaleidja keskusest.

1.8 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

(1) Klassi- või aineõpetajad jälgivad õpilase toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis välja selgitada õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet. Põhikool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde (konsultatsioonid, pikapäevarühm).

(2) Põhikool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(3) Põhikool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuskorralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppeveerandi või poolaasta algul kooli veebilehe ja eKooli kaudu.

1.9 Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

(1) Õppetöö toimub õppetunnis õpetaja töökava alusel.

(2) Töökava koostatakse igas õppeaines klassiti, pannakse Office keskkonda töökavade kausta hiljemalt uue trimestri alguseks.

(3) Õpetaja töökava on kalenderplaan, milles täpsustatakse kooli õppekava üldosas ja ainekavas esitatut, arvestades konkreetseid õpilasi, kasutatavat õppekirjandust ja -materjale ning õppeaasta üldtööplaani.

(4) Õpetaja töökava sisaldab: perioodi õpitulemusi ja õppematerjale; õppe sisu ja õpitulemuste jaotumist; kujundava ja kokkuvõtva hindamise põhimõtteid; lõimingu projekte.

(5) Individuaalses õppekavas on kirjas: perioodi õpitulemused ja õppematerjalid; õppe sisu ja õpitulemuste jaotumine; kujundava ja kokkuvõtva hindamise põhimõtted.

(6) Õpetaja töökava on õpetaja põhitöövahend, mis pidevalt täieneb ja muutub.

1.10 KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

(1)Kooli õppekava kehtestab kooli direktor. Kooli õppekava ja selle muudatused (muudatuste tegemine üks kord aastas) esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
laad, õpimotivatsioon, omavastutus, kandideerimisdokumendid.